

Carl-Johan Bernelid

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Svar på remiss av Dagvattenplan för Danderyds kommun

Kommunfullmäktige i Danderyd beslutade under hösten 2018 att ge Kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en Dagvattenplan som ska vara det centrala styrdokumentet för kommunens dagvattenarbete.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden antar tjänsteutlåtande daterat 2021-09-07 och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remiss av Dagvattenplan för Danderyds kommun.

Bakgrund

För att uppnå en hållbar dagvattenhantering i Danderyd beslutade Kommunfullmäktige i Danderyds kommun den 22 oktober 2018, att ge Kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en Dagvattenplan.

En hållbar dagvattenhantering har en central roll i byggandet av ett hållbart samhälle. Under naturliga förhållanden kan regnvatten och smältvatten till stor del infiltrera i marken eller tas upp av växtlighet och grönytor. I städer och urbana miljöer med hårdgjorda ytor avrinner en större mängd dagvatten ytligt och kan orsaka översvämningar. Dagvattnet för med sig föroreningar från de ytor de avrinner på till sjöar, vattendrag och kustvatten vilket försämrar vattenmiljön. Med klimatförändringar förväntas även regnen i framtiden bli mer extrema och intensiva vilket ökar risken för översvämningar. För att bidra till ett robustare system med mindre översvämningrisker och minskad förorenings-spridning till vattenmiljön behövs en hållbar dagvattenhantering som skapar förutsättningar för att ta hand om dagvattnet så nära källan som möjligt med hjälp av blå-gröna lösningar.

Dagvattenplanens syfte är att vara det styrdokument som anger kommunens riktlinjer och ställningstagande för att hantera dagvatten. Dagvattenplanen ersätter tidigare Styrdokument för dagvatten som antogs av kommunfullmäktige 2012-06-11. Dagvattenplanen är ett styrdokument och tar inte upp några förslag på åtgärder. Åtgärdsförslag för att förbättra vattenmiljön i Danderyds recipienter samt dagvattensituationen finns

Carl-Johan Bernelid

redovisade i kommunens Vattenplan.

Dagvattenplanen ska användas vid all om- och nybyggnation samt så långt som möjligt appliceras för anläggningar i den befintliga miljön.

Dagvattenplanen ska ge vägledning och stöd till Danderyds kommuns förvaltningar vid hantering av dagvatten i samband med planering, exploatering och förvaltning samt drift och underhåll. Den ska även vara stöd och vägledning för konsulter, övriga verksamma aktörer som väghållare och fastighetsägare inom Danderyds kommun.

Dagvattenplanen ska klargöra ansvaret för hanteringen av såväl dagvattnet som för dagvattenanläggningar inom kommunen.

Dagvatten och extrema regn som skyfall följer varken ansvarsgränser, plangränser eller andra geografiska gränser. För att uppnå en hållbar stadsplanering behövs samverkan över nämnda gränser för att uppnå bästa resultat. Dagvattenplanen har därför tagits fram genom ett förvaltningsövergripande samarbete inom Danderyds kommun.

1.1. Övergripande mål

Målet med Dagvattenplanen är att konkretisera kommunens intentioner avseende dagvattenhanteringen. Vilket innebär att skapa förutsättningar för att nå miljö kvalitetsnormerna i Danderyds yt- och grundvattenförekomster samt att förbättra vattenkvalitén i kommunens övriga vatten.

Dagvattenplanen ska uppnå följande mål:

- Rent vatten i recipienterna
- Opåverkad grundvattenbildning
- Förbättrat mikroklimat
- Skapa en grönare kommun
- Skapa förutsättningar för ett rikt djurliv
- Skydd mot extrema vattenflöden, nederbörd och vattenolycka
- Skydd vid olycka

Vad är dagvatten?

Det finns inga entydiga definitioner av dagvatten i någon svensk lag. Danderyd kommun har därför valt att definiera dagvatten som "tillfälliga flöden av regnvatten, smältvatten och framträngande grundvatten samt spolvatten", enligt definition från propositionen Allmänna vattentjänster (prop. 2005/06:78). Termen dagvatten används oftast i urbana miljöer och är, till skillnad från permanent ytvatten i exempelvis sjöar och vattendrag, allt tillfälligt vatten som avrinner på markytan.

Carl-Johan Bernelid

Lagstiftning och styrande dokument

EU beslutade år 2000 om att anta EG:s Ramdirektiv för vatten, även kallad Vattendirektivet, för att skapa en övergripande och samlad lagstiftning inom Europa. Syftet med direktivet är att trygga gemenskapens vattenresurser för framtida generationer genom att förbättra skyddet av våra vatten och på så vis säkra en god vattenkvalitet.

Det är Sveriges fem Vattenmyndigheter som ansvarar för det svenska arbetet med vattenförvaltningen kopplat till Vattendirektivet.

Vattenmyndigheterna svarar bland annat för att bedöma ett vattens nuvarande status i form av ekologisk respektive kemisk status. För att möjliggöra en uppföljning och styrning i arbetet med vattenförvaltningen beslutas det även om så kallade miljökvalitetsnormer för vatten.

Miljökvalitetsnormerna fungerar som en målbild för vattenkvaliteten och beskriver ett vattens önskvärda kvalitet vid en viss tidpunkt, huvudregeln för alla vatten är att de ska uppnå god status. Miljökvalitetsnormerna är juridiskt bindande för kommunerna vilket innebär att verksamheter inom kommunens gränser som riskerar att försämra ett vattens status inte ska få tillstånd att genomföra sin verksamhet.

Utöver Vattendirektivet som gäller för hela Europa så omfattas även den kommunala vattenplaneringen av flera andra regelverk som nationella lagar, förordningar, direktiv samt globala och nationella mål framarbetade från Agenda 2030.

Dagvattenplanens syfte är att vara det styrdokument som anger kommunens riktlinjer och ställningstagande för att hantera dagvatten. Dagvattenplanen ersätter tidigare Styrdokument för dagvatten som antogs av kommunfullmäktige 2012-06-11.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till yttrande

Kontoret stödjer förslaget som utgör ett mycket viktigt dokument för en bättre och hållbarare dagvattenhantering i kommunen.

Dagvattenplanen och vattenplanen behövs. Utmaningarna blir att utföra dess åtgärder och intentioner, ställa de krav som behövs och att se till att uppföljning görs om att åtgärderna blir utförda och att principer följs. Förutsättningar för det är tillräckliga ekonomiska resurser men lika viktigt är att det finns motivation och stor kunskap i hela organisationen och i politiken att följa upp planen. Planen saknar skrivningar om implementeringsdelen och om planens uppföljning. Det kan med fördel kompletteras till kommunfullmäktiges innan antagande.

Konsekvenserna att inte genomföra principerna/åtgärderna är stora och kostnaderna kommer att öka framgent. Exempelvis är det bättre att anordna

Carl-Johan Bernelid

dagvattensystem vid exploatering och byggnation av ett område jämfört med att genomföra senare lösningar om sådana ens är genomförbara?

Kontoret ser att kunskapen om dagvatten måste bli ännu bättre i organisationen och att kommunen bör inneha egen kompetens och inte enbart förlita sig på konsulter. Det gäller framför allt de tekniska förvaltningarna: tekniska kontoret, Plex och miljö- och stadsbyggnadskontoret.

För dessa behövs resurser för utbildning och bibehållande av kompetens liksom en väl fungerande omvärldsbevakning inom hela vattenområdet. En viktig uppgift är att kontinuerligt följa upp dagvattenplanen och dess dimensionerande faktorer och återrapportera det till kommunstyrelsen.

Betydande forskning pågår inom vattenområdet och planen bör vara möjlig att revidera vid behov. Ny kunskap bör införlivas regelbundet för att snabbt kunna verkställas i praktiken.

En annan viktig framgångsfaktor för planens genomförande är de som bor och verkar i Danderyds kommun. Kunskapen om vart dagvatten tar vägen är troligtvis låg. Alla verksamhetsutövare för dagvatten måste uppmärksammas om sitt ansvar, till exempel fastighetsägare, vägghållare och företag m.fl.

Plan- och exploateringsverksamheten men även bygglovsverksamheten har en central roll vid nyexploatering, d.v.s. när privatpersoner eller företag beställer planer eller söker bygglov. I dessa skeden ska sökande informeras om deras ansvar och kommunens dagvattenplan och ambitioner. Miljöavdelningen hanterar framför allt parter som bedriver miljöfarlig verksamhet (def. enligt miljöbalken) så att inte föroreningar via dagvattensystem tar sig ut i våra recipienter.

Sammanfattningsvis är den föreliggande dagvattenplanen ett bra och vällovligt dokument. Förslag och principer som tas upp ses som väl avvägda och prioritet måste ligga på att den får ett stort genomslag. Innan kommunfullmäktige beslutar om planen bör resursfrågan liksom hur uppföljning ska ske belysas och lösningar eventuellt komplettera planen.

Elisabeth Thelin
Bygg- och miljödirektör

Carl Johan Bernelid
Miljöchef

Handlingar i ärendet:

1. Tjänsteutlåtande. Svar på remiss av Dagvattenplan för Danderyds kommun

Carl-Johan Bernelid

2. Dagvattenplan för Danderyds kommun (remissversion)
3. Kunskapsunderlag för Danderyds kommuns Vattenplan och Dagvattenplan.
4. Bilaga 1 till Dagvattenplanen – Ansvarsmatris
5. Bilaga 2 till Dagvattenplanen – Checklista för dagvattenutredningar i Danderyds kommun
6. Bilaga 1 till Kunskapsunderlag – Föroreningsbelastning
7. Missiv och sändlista tillhörande Dagvattenplan för Danderyds kommun
8. Beslut KSAU 2021-05-31 § 43. Remittering av dagvattenplan för Danderyds kommun
9. Tjänsteutlåtande 2021-05-26 (dnr KS 2021/0255). Remittering av Dagvattenplan för Danderyds kommun
10. Beslut KF 2018-10-22 § 139. Uppdrag att ta fram vattenrelaterade planer

Expedieras:

Kommunstyrelsen